

Strasbourg, 2016.4.12.
SWD(2016) 118 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

A társaságiadó-információk fokozottabb átláthatóságának lehetőségei

amely a következő dokumentumot kíséri

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a 2013/34/EU irányelvnek a társaságiadó-információk egyes vállalkozások és fióktelepek általi közzététele tekintetében történő módosításáról

{COM(2016) 198 final}
{SWD(2016) 117 final}

Vezetői összefoglaló
Hatásvizsgálat a társasági adózással kapcsolatos fokozottabb vállalati átláthatóságról
A. Fellépés szükséges
Miért? Milyen problémát kell megoldani?
A bonyolult adózási szabályok és az adótitok jellemezte környezet lehetővé tette egyes multinacionális vállalkozások számára agresszív stratégiák folytatását. Szemben a kis- és középvállalkozásokkal (kkv) vagy az egyéni adófizetőkkel, a multinacionális vállalkozások képesek kihasználni a belföldi és nemzetközi adószabályok kiskapuit, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy az egyik országból a másikba csoportosítsák át a nyereséget, ezáltal csökkentve adóterheiket. Egyes becslések szerint az EU-tagállamok költségvetését évente 50–70 milliárddal rövidíti meg a multinacionális vállalkozások adókerülési stratégiája. A közelmúltban több forrásból is nyilvánvalóvá vált, hogy egyes multinacionális társaságok alacsony adózása megkérdőjelezi az EU adórendszereinek hatékonyságát és méltányosságát. A nemzetközi szinten a G20-ak elfogadták az OECD/BEPS-kezdményezést, amelyet az Unió az adókerülés elleni csomag révén hajtott végre¹. A BEPS-kezdményezés csupán az adóhatóságok felé ír elő országokénti jelentéstételt a multinacionális vállalkozások számára a nemzeti adótörvények fokozottabb betartása céljából. A megoldandó problémaként a nyilvános ellenőrzés hiánya került azonosításra. A multinacionális társaságok által nyújtott nagyobb átláthatóság biztosította nyilvános ellenőrzés a hírnév védelmére és a demokratikus vitára építő kiegészítő eszköz lenne az adóalap-erőző és a nyereségátcsoportosítás elleni küzdelemben.
Mi a kezdményezés várható eredménye?
A kezdményezés átfogó célja a társasági adózás fokozottabb átláthatóságának biztosítása a multinacionális vállalkozások által teljesítendő országokénti jelentéstétel révén. Az adózási információk nagyobb nyilvánosságának előmozdításával a kezdményezés arra törekszik, hogy 1) földrajzilag egymáshoz rendelje a társasági adózást és a tényleges gazdasági tevékenységet; 2) fokozza az adófizetésen keresztül megvalósuló jóléti hozzájárulás tekintetében viselt vállalati társadalmi felelősségvállalást, és 3) a piaci és szabályozási hiányosságok orvoslásával foglalkozó, jobban informált felek között zajló demokratikus viták lehetőségén keresztül elősegítse a méltányosabb adóverseny kialakítását az Unióban.
Milyen hozzáadott értéket képvisel az uniós szintű fellépés?
A multinacionális csoportok rendelkezésére álló adózási gyakorlatok, tevékenységek és konstrukciók jelentős részének határokon átnyúló jellege miatt a nemzeti jogszabályok sok esetben nem elegendőek az adóalap-erőző és nyereségátcsoportosítás okozta problémák kezelésére.

B. Megoldások
Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai lehetőségek merültek fel? Van-e előnyben részesített lehetőség? Miért?
Az önkéntes címkézési rendszertől kezdve a kötelező beszámolási rendszerekig a Bizottság több szakpolitikai lehetőséget elemzett. A vizsgált legfontosabb kérdések a következők voltak: kiterjedjen-e egy nyilvános országokénti jelentéstétel alkalmazási köre a minden vállalkozásra, vagy csak az uniós irányítás alatt álló vállalkozásokra? Az országokénti bontás csak az uniós tagállamok tekintetében legyen kötelező, vagy harmadik országok tekintetében is? Mely vállalkozásokra terjedjen ki a rendszer hatálya: minden nagyvállalkozásra (legalább 20 000 csoport az EU-ban) vagy csak a kiemelkedően nagy vállalkozásokra (legalább 1900 csoport az EU-ban és 6500 csoport a világon)? Végül a közzétett információk az alapvető adatokra korlátozódjanak-e (befizetett és esedékes nyereségadó), vagy kiterjedjenek-e kontextuális információkra is (árbevétel, adózás előtti nyereség, alkalmazottak száma)? A hatásvizsgálat nyomán kiválasztott, előnyben részesített lehetőség szerint minden 750 millió EUR-nál nagyobb konszolidált árbevételt teljesítő, az Unióban tevékenységet végző uniós és nem uniós multinacionális

¹ Európai Bizottság, [Adókerülés elleni csomag](#), 2016. január 28. E csomag egyebek mellett javasolja a közigazgatási együttműködésről szóló irányelv olyan irányú módosítását, amely lehetővé tenné a tagállami adóhatóságok számára, hogy megosszák egymással a multinacionális vállalkozások által benyújtott, legfontosabb adózási információkat tartalmazó országokénti jelentéseket.

vállalkozásnak kötelező jelleggel országonkénti jelentéstételt kell teljesítenie. Az adatokat az uniós tagállamok vonatkozásában országonkénti bontásban, a világ többi részére vonatkozóan összesítve kell közzétenni. Tartalma tekintetében az információszolgáltatás kiterjed a megfizetett és az esedékes nyereségadóra, valamint egyéb kontextuális információkra: a tevékenységek jellegére, az árbevételre, az alkalmazotti létszámára és az adózás előtti nyereségre. Ez az opció megfelelően együtt létezhet más nemzetközi kezdeményezésekkel, így az OECD/BEPS-kezdeményezéssel, amelyet az Unióban az adókikerülés elleni csomag ültet át. Az előnyben részesített lehetőség válaszol az érdekelt felek egységes piac torzulásaival kapcsolatos aggályaira, miközben nem hat károsan az uniós versenyképességre, nem okoz indokolatlan adminisztratív terheket, és nem generál további adókonfliktusokat vagy kettős adóztatást.

Ki melyik lehetőséget támogatja?

A nem kormányzati szervezetek és más civil társadalmi szervezetek a nyilvános országonkénti jelentéstételt támogatják, mint a nyújtott információk és az országonkénti részletezettség tekintetében a legmesszebb menő opciót. Véleményük szerint az adózási gyakorlatok ellenőrzése elősegíti a vállalati és társadalmi felelősségvállalást, megerősíti a demokratikus folyamatot, és esetleg arra ösztönzi a multinacionális vállalkozásokat, hogy adóbázisukat méltányosabb módon csoportosítsák.

A vállalkozások aggályosnak vélik a bizalmas információk versenytársak felé való egyoldalú közlésével járó kockázatokat, az adminisztratív terheket és a kettős adóztatás veszélyét. Legtöbbjük azt támogatja, hogy a G-20/OECD/BEPS-rendszernek megfelelően csak az adóhatóság számára legyen hozzáférhető az országonkénti jelentés.

C. Az előnyben részesített lehetőség hatásai

Melyek az előnyben részesített lehetőség előnyei?

Az előnyben részesített lehetőség jelentős társadalmi haszonnal és több pozitív gazdasági hatással kecsegtet. Megfelel a multinacionális csoportok adóügyeinek nyilvánosságára vonatkozó fokozottabb várakozásoknak, és hozzájárulhat az adórendszer méltányossága iránti bizalom növeléséhez.

Emellett a nyilvános átláthatóság növeli a vállalati társadalmi felelősségvállalást az adott ország jólétéhez az adófizetésen keresztül történő hozzájárulás nyilvánossá tételeivel. Ez arra ösztönözheti a vállalatokat, hogy ott fizessenek adót, ahol a nyereséget ténylegesen megtermelik. Végül a kezdeményezés egy jobban informált felek között zajló demokratikus vita lehetőségének biztosításán keresztül elősegíti a méltányosabb adóverseny kialakítását az Unióban.

A fokozottabb társadalmi adózási átláthatóság várhatóan nem lesz jelentős hatással a növekedésre és a foglalkoztatásra az EU-ban.

Mekkorák az előnyben részesített lehetőség költségei?

Gazdasági hatását tekintve az előnyben részesített lehetőség nem jár jelentős költségekkel vagy adminisztratív terhekkel, mivel a közigazgatási együttműködésről szóló irányelv közelmúltbeli felülvizsgálata nyomán a kiemelkedően nagy multinacionális vállalkozásoknak országonkénti jelentést kell benyújtaniuk az adóhatóságoknak. A multinacionális vállalkozások e jelentések alapján állíthatják össze a nyilvános országonkénti jelentéseket. A jelen kezdeményezés nyomán az Unióban tevékenységet végző minden kiemelkedően nagy multinacionális vállalkozásnak azonos közzétételi követelményt kell betartania, akár az EU-ban, akár harmadik országban honos. A vállalkozások versenyképessége ezáltal nem szenved kárt. Az újabb adókonfliktusok vagy a kettős adóztatás keletkezésének kockázata korlátozott marad a minden adóhatóság által szabadon használható országonkénti jelentés előírásával, mivel az csak az EU-tagállamok esetében tartalmaz lebontott adóinformációkat, ahol is hatékonyabb vitarendezési mechanizmusok működnek. A kezdeményezésnek várhatóan nem lesznek negatív társadalmi vagy környezeti hatásai.

Hogyan érinti mindez a vállalkozásokat, a kis- és középvállalkozásokat és a mikrovállalkozásokat?

Az intézkedés kizárólag azokra a multinacionális vállalkozásokra vonatkozik, amelyek a leginkább képesek adótervezésre, azaz amelyek konszolidált bevétele meghaladja a 750 millió EUR-t.

A harmadik országban letelepedett multinacionális vállalkozások lefedése érdekében ezek egyes uniós leányvállalataira vagy fióktelepeire mindazonáltal új kötelezettségeket ró az intézkedés. Ezek körébe a közepes vagy nagy méretű leányvállalatok és – ilyenek hiányában – a hasonló méretű fióktelepek tartoznak. Az Unióban ezeknek kell közzétenniük a legfelső szintű anyavállalat által összeállított országonkénti jelentést. A nem uniós multinacionális csoportok alternatívaként dönthetnek úgy, hogy kijelölik azt az egyetlen uniós leányvállalatot vagy fióktelepet, amelyik közzéteszi az országonkénti jelentést.

Jelentős lesz-e a nemzeti költségvetésekre és közigazgatásokra gyakorolt hatás?

A javaslatnak a multinacionális vállalkozások által befizetett társasági adó összegére gyakorolt hatása bizonytalan, az azonban biztos, hogy a kezdeményezés további ösztönzést jelent arra, hogy e vállalkozások ott adózzanak, hogy a nyereségre ténylegesen szert tesznek. Továbbá, a nyilvános ellenőrzés lehetővé teszi az agresszív adótervezés okairól és következményeiről folytatott, tájékozottabb felek között zajló, az összehangolatlanságok, kiskapuk és káros adóintézkedések létrejöttét megakadályozni képes demokratikus vita kialakulását.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások?

A várakozások alapján nem.

D. Nyomon követés

Mikor kerül sor a szakpolitika felülvizsgálatára?

A Bizottság a tagállamokkal együttműködve fogja nyomon követni a rendelkezések végrehajtását. Az első értékelésre az országonkénti jelentések közzétételének megkezdését követően néhány évvel kerül sor. Az értékelés megállapításai alapjául szolgálhatnak egy a Parlamentnek és a Tanácsnak idővel benyújtandó jelentésnek.